

| <b>Základní škola T. G. Masaryka Ivančice, Na Brněnce 1, okres Brno-venkov, příspěvková organizace</b> |                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| <b>Školní řád – dodatek č. 1 Používání umělé inteligence žáky (ZŠ)</b>                                 |                         |
| Č.j.:                                                                                                  | Účinnost od: 1. 9. 2026 |
| Spisový znak:                                                                                          | Skartační znak: A5      |
| Změny:                                                                                                 |                         |

Příloha ke školnímu řádu stanovuje jasná pravidla pro bezpečné a poctivé používání umělé inteligence žáky základní školy. Vymezuje, k jakým účelům je AI povolena, kdy je její použití zakázáno a jak správně uvádět její využití ve školních pracích. Součástí dokumentu je také jednotný postup řešení porušení pravidel – od drobných po závažná pochybení – včetně doporučených opatření, evidence incidentů a komunikace s rodiči. Dokument klade důraz na ochranu osobních údajů podle GDPR a podporuje odpovědné využívání technologií v souladu s principy AI Act.

### **1. Co se rozumí umělou inteligencí**

Umělou inteligencí (AI) se rozumí digitální nástroje schopné vytvářet text, obrázky, zvuk nebo poskytovat odpovědi na základě zadaných pokynů.

Například:

- nástroje pro tvorbu textu
- nástroje pro tvorbu obrázků
- nástroje pro překlad
- nástroje pro vyhledávání informací

### **2. Povolené použití AI žáky**

Žáci mohou AI používat zejména:

- pro vyhledávání informací
- pro inspiraci při tvorbě textů
- pro kontrolu pravopisu
- pro vysvětlení učiva
- pro procvičování učiva

Použití AI je možné pouze:

- se souhlasem učitele
- v souladu s pokyny školy
- při dodržení pravidel bezpečnosti

### **3. Povinnost přiznat použití AI**

Pokud žák použije AI při zpracování úkolu, je povinen tuto skutečnost uvést.

Například:

„Při tvorbě této práce jsem použil/a nástroj umělé inteligence pro inspiraci a kontrolu textu.“

Nepřiznání použití AI může být hodnoceno jako porušení pravidel školní práce.

#### **4. Zakázané použití AI**

Zakazuje se:

- odevzdat práci vytvořenou AI jako vlastní
- opisovat výstupy AI bez uvedení
- zadávat osobní údaje do AI nástrojů
- používat AI k obcházení školních pravidel
- používat AI způsobem, který poškozuje jiné osoby

#### **5. Ochrana osobních údajů**

Žákům je zakázáno zadávat do AI:

- jména spolužáků
- osobní údaje
- adresy
- fotografie spolužáků
- informace o zdravotním stavu

Tato pravidla vycházejí z požadavků **Nařízení (EU) 2016/679 – GDPR**.

#### **6. Odpovědnost žáků**

Žáci odpovídají za:

- pravdivost své práce
- dodržování pravidel školy
- bezpečné používání technologií

Porušení pravidel může být řešeno podle školního řádu.

#### **7. Dohled pedagoga**

Používání AI ve výuce probíhá:

- pod vedením pedagoga
- s ohledem na věk žáků
- s ohledem na bezpečnost

**Postup řešení porušení pravidel používání AI, aby byl jednotný a spravedlivý**

Dobře nastavený postup dělá jednu zásadní věc: **předchází sporům s žáky i rodiči**. Každý ví, co se stane, když pravidla poruší, a rozhodování není nahodilé.

Níže je vzor postupu, který lze přímo zapracovat do školního řádu nebo metodiky.

### **Vzor postupu při porušení pravidel používání AI**

#### **Krok 1 – Zjištění situace**

Učitel zjistí nebo má podezření, že žák použil AI v rozporu s pravidly.

Například:

- odevzdaný text je zkopírovaný bez úprav,
- žák nepřiznal použití AI,
- do AI byly zadány osobní údaje,
- práce neodpovídá schopnostem žáka.

#### **Důležité:**

Samotný „pocit“, že text napsala AI, nestačí. Je potřeba pracovat s konkrétními fakty.

#### **Krok 2 – Ověření a rozhovor se žákem**

Nejprve proběhne rozhovor se žákem.

Učitel se může zeptat například:

- Jak jsi práci připravoval?
- Jaké zdroje jsi použil?
- Použil jsi AI? Jak konkrétně?
- Rozumíš tomu, co jsi napsal?

#### **Cíl:**

Zjistit skutečný průběh práce, ne žáka nachytat.

#### **Krok 3 – Posouzení závažnosti**

Porušení pravidel nemá vždy stejnou váhu. Vyplatí se rozlišovat úroveň závažnosti.

#### **Úroveň 1 – drobné porušení**

Například:

- žák zapomněl uvést použití AI
- použil AI jinak, než bylo zadáno
- nešlo o úmysl podvádět

#### **Řešení:**

- upozornění

- oprava práce
- vysvětlení pravidel

## **Úroveň 2 – závažné porušení**

Například:

- zkopírování textu z AI bez úpravy
- vydávání cizí práce za vlastní
- opakované porušení pravidel

**Řešení:**

- přepracování práce,
- hodnocení práce jako nevyhovující,
- informování zákonných zástupců.

## **Úroveň 3 – nepřípustné porušení**

Například:

- zadání osobních údajů do AI,
- použití AI způsobem, který poškozuje jiné osoby,
- vědomé obcházení pravidel školy.

**Řešení:**

- řešení podle školního řádu,
- zápis o porušení pravidel,
- spolupráce s vedením školy.

## **Krok 4 – Záznam o řešení situace**

U závažnějších případů se doporučuje provést stručný zápis.

Například:

- datum,
- popis situace,
- přijaté opatření,
- podpis učitele.

To pomáhá při komunikaci s rodiči i vedením školy.

## **Krok 5 – Informování rodičů**

U opakovaného nebo závažného porušení je vhodné rodiče informovat.

Forma může být:

- zápis do žákovské knížky,
- e-mail,
- osobní schůzka.

Klíčové je vysvětlit:

- co se stalo,
- jaké pravidlo bylo porušeno,
- jaké řešení bylo zvoleno.

### **Doporučení, které šetří nejvíc problémů**

**Používejte postupně odstupňovaná opatření.**

Jednorázová chyba není totéž jako úmyslné opisování.

Jednotný postup chrání:

- učitele,
- žáky,
- vedení školy.

A výrazně snižuje počet konfliktů s rodiči.

### **Jedna věta, která nastaví tón**

*„Cílem není žáky trestat za použití AI, ale naučit je ji používat poctivě a bezpečně.“*

Tento přístup se dobře opírá o principy odpovědného používání digitálních technologií i ochrany osobních údajů podle **Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)** a pravidel vycházejících z **AI Act**.

Zdroje:

- Úřad pro ochranu osobních údajů (ČR): <https://www.uoou.cz>
- Evropská komise – AI Act: <https://artificialintelligenceact.eu>

### **Tabulka „typ porušení × doporučené řešení“ pro rychlé použití učitelem**

Tato tabulka funguje jako **rychlá opora do praxe**. Učitel nemusí přemýšlet, co dělat – jen najde situaci a ví, jak postupovat.

### **Přehled řešení porušení pravidel při práci s AI**

| Typ situace                       | Příklad z praxe                                | Úroveň závažnosti | Doporučené řešení                                     |
|-----------------------------------|------------------------------------------------|-------------------|-------------------------------------------------------|
| Nepřiznání použití AI             | Žák použil AI na osnovu, ale zapomněl to uvést | Nízká             | upozornění + doplnění informace do práce              |
| Použití AI jinak, než bylo zadáno | AI byla zakázána, žák ji přesto použil         | Nízká–střední     | rozhovor + přepracování práce                         |
| Zkopírování textu z AI            | Žák odevzdal text vytvořený AI bez úprav       | Střední           | přepracování práce + hodnocení podle pravidel školy   |
| Opakované opisování               | Žák porušuje pravidla opakovaně                | Střední–vyšší     | informování rodičů + další opatření dle školního řádu |
| Zadání osobních údajů do AI       | Zadání jména spolužáka nebo hodnocení          | Vysoká            | řešení s vedením školy + informování rodičů           |
| Poškození jiné osoby              | Použití AI k vytvoření urážlivého obsahu       | Vysoká            | řešení dle školního řádu, možné kázeňské opatření     |

### Vzor zápisu o porušení pravidel používání AI

Krátký, věcný zápis je důležitý hlavně u opakovaných nebo závažnějších případů. Pomáhá při komunikaci s rodiči i vedením školy.

#### Záznam o porušení pravidel používání AI

**Škola:** \_\_\_\_\_

**Jméno žáka:** \_\_\_\_\_

**Třída:** \_\_\_\_\_

**Datum události:** \_\_\_\_\_

**Předmět:** \_\_\_\_\_

#### Popis situace

Stručně popište, co se stalo:

(Příklad: Žák odevzdal referát vytvořený pomocí AI bez úpravy a bez uvedení použití AI.)

## Typ porušení

Zakroužkujte:

- ☐ Nepřiznání použití AI
- ☐ Opisování textu z AI
- ☐ Zadání osobních údajů
- ☐ Použití AI v rozporu se zadáním
- ☐ Jiné: \_\_\_\_\_

## Přijaté opatření

Zakroužkujte:

- ☐ upozornění žákovi
- ☐ přepracování práce
- ☐ hodnocení práce jako nevyhovující
- ☐ informování rodičů
- ☐ předání vedení školy
- ☐ jiné: \_\_\_\_\_

## Vyjádření žáka (doporučeno)

### Informování rodičů

- ☐ ano
- ☐ ne

Datum informování: \_\_\_\_\_

Forma:

- ☐ e-mail
- ☐ osobní schůzka
- ☐ jiná: \_\_\_\_\_

## Podpisy

Učitel: \_\_\_\_\_

Žák: \_\_\_\_\_

Vedení školy (pokud relevantní): \_\_\_\_\_

### Praktický tip z praxe

Zápisy se nevyplňují u každé drobnosti. Největší smysl mají:

- při opakovaném porušení,
- při závažných situacích,
- při komunikaci s rodiči.

Takový postup je v souladu s principy ochrany osobních údajů podle **Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)** a podporuje jednotné zacházení se žáky.

Zdroj:

- Úřad pro ochranu osobních údajů (ČR): <https://www.uoou.cz>

### Kdy zápis vyplnit a kdy ne

*(stručný metodický pokyn pro učitele)*

Cílem není zapisovat každou drobnost, ale mít **jasná pravidla pro situace, které už vyžadují evidenci**. Níže je jednoduchý návod, který se dá vložit přímo do metodiky školy.

### Metodický pokyn: Evidence porušení pravidel při práci s AI

#### Zápis není nutný

Pokud jde o drobnou chybu nebo nedorozumění.

#### Typické situace:

- žák zapomněl uvést použití AI, ale práci jinak zpracoval samostatně
- použil AI v dobré víře, ale jinak než bylo zadáno
- jde o první pochybení bez závažných důsledků

#### Doporučený postup:

- vysvětlit pravidlo
- nechat žáka práci opravit
- upozornění bez zápisu

## **Zápis je doporučen**

Pokud je potřeba mít záznam pro další práci nebo komunikaci.

### **Typické situace:**

- žák odevzdal text vytvořený AI bez úprav,
- žák nepřiznal použití AI opakovaně,
- vznikl spor mezi učitelem a žákem,
- je nutné informovat rodiče.

### **Doporučený postup:**

- vyplnit stručný zápis,
- uložit do dokumentace školy,
- informovat rodiče.

## **Zápis je povinný**

Pokud jde o závažné nebo rizikové porušení.

### **Typické situace:**

- zadání osobních údajů do AI,
- vytvoření škodlivého obsahu,
- opakované porušování pravidel,
- situace řešená vedením školy.

### **Doporučený postup:**

- vyplnit zápis bez odkladu,
- informovat vedení školy,
- postupovat podle školního řádu.

## **Jednoduché pravidlo do praxe**

**První chyba = vysvětlit.**

**Opakovaná chyba = zapsat.**

**Závažná chyba = řešit s vedením.**

Takový postup pomáhá sjednotit přístup napříč učiteli a předcházet nedorozuměním.

## **Stupnice kázeňských opatření při porušení pravidel používání AI**

Důležité je mít **odstupňovaný systém**, který odpovídá závažnosti situace. Pomáhá to zajistit spravedlivé zacházení se žáky.

## **Stupnice opatření při porušení pravidel práce s AI**

### **Úroveň 1 – Upozornění**

*(drobné nebo první porušení)*

#### **Příklady:**

- zapomenuté uvedení použití AI
- použití AI jinak, než bylo zadáno
- nejasné pochopení pravidel

#### **Opatření:**

- ústní upozornění
- vysvětlení pravidel
- oprava nebo doplnění práce

### **Úroveň 2 – Přepracování práce**

*(závažnější nebo opakované porušení)*

#### **Příklady:**

- odevzdání textu vytvořeného AI bez úprav
- nepřiznání použití AI
- porušení pravidel zadání

#### **Opatření:**

- přepracování práce
- možné snížení hodnocení
- informování rodičů

### **Úroveň 3 – Kázeňské řešení**

*(závažné porušení pravidel)*

#### **Příklady:**

- opakované opisování
- použití AI k podvádění
- porušení pravidel navzdory upozornění

#### **Opatření:**

- řešení podle školního řádu
- možné kázeňské opatření
- spolupráce s vedením školy

#### Úroveň 4 – Závažné porušení

*(rizikové nebo škodlivé jednání)*

##### Příklady:

- zadání osobních údajů do AI
- použití AI k poškození jiné osoby
- vytváření nevhodného obsahu

##### Opatření:

- okamžité řešení s vedením školy
- informování rodičů
- postup dle školního řádu

#### Proč je stupnice důležitá

Pomáhá:

- sjednotit rozhodování učitelů
- předcházet sporům s rodiči
- chránit školu při řešení konfliktů

A zároveň podporuje odpovědné používání technologií v souladu s požadavky **Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)** a pravidly bezpečného využívání technologií vycházejícími z **AI Act**.

Zdroje:

- Úřad pro ochranu osobních údajů (ČR): <https://www.uoou.cz>
- Evropská komise – AI Act: <https://artificialintelligenceact.eu>

#### Stručný přehled pro žáky: Co se stane, když porušíš pravidla práce s AI

Tenhle přehled má být **jednoduchý, srozumitelný a férový**. Ideálně se hodí jako plakát do třídy nebo jako příloha k pravidlům používání AI.

#### Používání AI ve škole – co se stane při porušení pravidel

AI může pomáhat s učením. Ale když se použije špatně, má to následky. Níže najdeš přehled, co se může stát podle závažnosti situace.

#### Úroveň 1 – Malá chyba

## **Když uděláš chybu poprvé nebo z nepozornosti**

### **Například:**

- zapomeneš uvést, že jsi použil/a AI
- použiješ AI jinak, než bylo zadáno
- nepochopíš přesně pravidla

### **Co se stane:**

- ✓ učitel ti vysvětlí chybu
- ✓ práci opravíš nebo doplníš
- ✓ žádný trest, jde o poučení

## **Úroveň 2 – Nesprávné použití AI**

### **Když pravidla porušíš vědomě nebo opakovaně**

### **Například:**

- odevzdáš text vytvořený AI bez úprav
- nepřiznáš použití AI
- použiješ AI, i když to bylo zakázané

### **Co se stane:**

- ✓ práci budeš muset přepracovat
- ✓ práce může být hodnocena hůře
- ✓ rodiče mohou být informováni

## **Úroveň 3 – Vážné porušení pravidel**

### **Když pravidla porušuješ opakovaně nebo úmyslně**

### **Například:**

- opakovaně opisuješ z AI
- snažíš se obcházet pravidla
- vydáváš práci AI za svou

### **Co se stane:**

- ✓ řešení podle školního řádu
- ✓ může následovat kázeňské opatření
- ✓ rodiče budou informováni

## **Úroveň 4 – Nepřípustné použití AI**

### **Když svým jednáním ohrožíš jiné osoby**

### **Například:**

- zadáš do AI osobní údaje (jméno, známky, fotografie)
- použiješ AI k urážení nebo poškození spolužáka
- vytvoříš nevhodný nebo škodlivý obsah

**Co se stane:**

- ✓ okamžité řešení s vedením školy
- ✓ informování rodičů
- ✓ další postup podle školního řádu

**Jedno pravidlo, které si zapamatuj: „AI ti může pomáhat, ale práci musíš chápat a udělat poctivě.“**

**Tip pro praxi školy**

Největší efekt má, když tento přehled:

- visí ve třídách,
- je vysvětlen při třídnické hodině,
- dostanou ho i rodiče.

Pak se výrazně sníží počet nedorozumění i sporů.